

LETNIK
XX
ŠT. 2

SAMO
1
V. DIN

TRUBUVA

Ljubljana 22. x. 1970

Študentsko zavetišče

SEPTEMBER IN OKTOBER STA MESECA STISKE ZA SOBO. ZATO PREDLAGAM, DA VSI TISTI,

- ki jim je bila prošnja za sprejem v študentski dom zaradi pomanjkljivosti zavrnjena,
- ki nimajo dovolj nizkega socialnega statusa za sprejem v študentsko naselje,
- ki že ves mesec iščejo sobo ali posteljo,
- od katerih zahtevajo po 45.000 na mesec za sobo,
- ki že tedne in tedne prebivajo pri kolegih, prijateljih in znancih,
- ki zaradi neobveščenosti, napačne informiranosti ali nesporazuma niso dobili sobe,
- ki so sobo izgubili,
- in vsi ostali študentje, ki smo pripravljene solidarno pomagati -

(1. alternativa)

ZASEDIMO študentsko naselje, študentske domove na Gerbičevi, na Ilirski in na Titovi cesti. S sodelovanjem in s pomočjo rednih stanovalcev napravimo razpored dva po dva v eno posteljo; postavimo več postelj po hodnikih in v skupnih prostorih.

(2. alternativa)

ZASEDIMO fakultete, organizirajmo študentske-kolegialne komune znotraj fakultete za začasno bivanje in prežvljanje brezdomcev in „domcev“ - s sodelovanjem in s pomočjo profesorjev in asistentov.

(3. alternativa)

Organizirajmo študentsko ZAVETIŠČE - zasilno bivališče za tiste, ki nimajo sobe ali nanjo čakajo, ki nimajo denarja za previsoke najemnine, ki so sobo izgubili itd. Za zavetišče pridejo v poštev stare šole, stare stavbe, prazne cerkve, kasarne ali zapori, turistične sobe in podobno - s sodelovanjem ustreznih in odgovornih ustanov.

Če se te alternative pokažejo za neuresničljive, iluzorne ali utopistične si še vedno lahko izmislimo nove.

Vabimo k sodelovanju sindikat privatnih stanovalcev, prav te dni nastaja pri IO-ju, in vse ostale, naj dajo ideje in sporočajo svojo pripravljenost za akcije na naslov

JOŽE KONC
uredništvo Tribune

POZOR!
POŠTNA PLAČANA
V GOTOVINI

amsterdam- ski palčki in njihova država

Zapis o holandskem študentskem gibanju

Iz malih komun holandskega provotariata je nastala Vrijstaat Oranje (Svobodna država Oranje). Oaza v neokapitalistični in avtoritarni Evropi. Katero študentsko gibanje se lahko pohvali s čim podobnim? „Kako se nova družba razvije iz stare družbe? Kot goba iz trohnečega debla. Iz subkulture obstoječega reda raste alternativna družba. Podzemeljska skupnost uporniške mladine raste in se razvija neodvisno od že obstoječe oblasti. To je revolucija, ki je zdaj na vrsti. To je konec uderground protestov in demonstracij. Od zdaj naprej bomo vložili vse svoje sile v izgradnjo antiavtoritarne družbe.“ (Roel van Duyn, iz „Staats Courant“, objavljeno v Paradiso Fox-u št. 2).

Ko sem se poleti potepal po Amsterdamu, sem bil dvakrat tudi pri Roelu van Duynu, voditelju kabouterjev (palčkov po naše). Presenetljivo dobro obvlada srbohrvaščino, katere se je mimogrede naučil med večkratnim potovanjem po Jugoslaviji. Še bolj presenetljivo je to, da zelo dobro pozna politične in kulturne razmere v Jugoslaviji. Znane so mu tudi razne aferice, ki jih običajen ljubljanski študent ne pozna. Pripovedoval mi je o glavnih stavkih beograjskih študentov julija meseca (takrat je bil ravno v Beogradu), o tem, da je bil Moše Dajan (izraelski obrambni minister) partizan nekje v Bosni, da je rad prebiral našo revijo Paradoks (dokler je niso ukinili) itd.

Nato mi je skoraj z nekakšno nežnostjo pripovedoval o Novi družbi, ki bo popolnoma prekvasila staro. Ali lahko kabouterji, nasledniki nadvse slavnih provosov, rešijo vse probleme, ki jih Stara družba ne more rešiti? Roel je optimist. Nova družba bo socialistična, ker bo odpravila privatno lastnino produkcijskih sredstev. Na novo ustanovljena gospodarstva delajo le za zadovoljitev človeških potreb, ne pa za profit. Predvsem naj bi ta Nova družba premostila napetosti med neodgovornim vojakom in odgovornim generalom, med vlado in ljudmi, med bogastvom in revščino, med brutalnostjo kapitalistične industrije in naravo. To naj bi bila skratka antiavtoritarna družba, ki naj bi vsakemu človeku odpirala vedno nove možnosti bivanja in mu razširjala zavest o senzibilnosti in uživanju, ki mu je tuje vsako moraliziranje in puritanska čistost.

Ljudje naj bi na samoupraven način odločali o vseh javnih zadevah, le o politiki ne. Preprosto zato ne, ker so politiki in politika v takem sistemu popolnoma nepotrebni. Politika je bila vedno politika sile in zato naj izgine.

In kako se borijo proti Stari državi, ki je navkljub relativni demokraciji in socialni enakosti (vsi revnejši študentje dobivajo štipendije) še vedno država, ki ji moč in nasilje, ki se kaže v vojski, policiji in drugih manipulativnih mehanizmih, omogoča in perpetuira eksistenco? Že sam obstoj Svobodne države palčkov sredi sovražne Stare družbe je največja sabotaža. Vse sabotaže pa morajo biti nenasilne, kajti ne gre posnemati v nasilju Stare družbe. So še drugi načini, kot npr. erotika in seks, ki naj omogočita ljudem vpogled v svet, ki ga še niso odkrili.

„Naš cilj je samostojna ekonomija,“ pravi Roel van Duyn. Imajo že svoje trgovine, kjer je cenejše, otroške vrtnice in šole, kjer uvajajo antivzgojen sistem (brez avtoritet), psihiatrične bolnice itd. Povsod so uvedli nekakšno spontano samoupravljanje. Seveda tudi stara univerza ni izjema. Na nekaterih fakultetah uvajajo študij, ki sloni na interdisciplinarnem delu študentov in profesorjev. Izpiti in podobne stvari izgube svojo funkcijo.

Palček je simbol zakona z naravo; zato se precej posvečajo proučevanju ponekod porušenega ekološkega ravnotežja in se trudijo, da bi ga z raznimi ukrepi spet vzpostavili. Tako npr. eden izmed 12 oddelkov (sektorjev) njihove države skrbi za posaditev dreves v mestih in se bori za zmanjšanje prometa ter proti okužbi zraka. Drugi oddelki se imenujejo: oddelek za javna dela, za socialne zadeve, za biološko higieno, za stanovanja, za kontrolo prometa in vode, za zadovoljitev potreb, za duševno zdravje, za poljedelstvo, za vzgojo, za kulturo, za sabotažo, za mednarodno koordinacijo.

Priljubljenost kabouterjev v Amsterdamu je povzročila predvsem njihova nesebična socialna pomoč, ki jo nudijo starim in onemoglim ljudem, pa tudi zasedba praznih hiš, kamor so se vselili brezdomci in študentje. Vse to in pa dejstvo, da je Amsterdam mesto mladih, je vplivalo na to, da so na zadnjih volitvah dobili 5 poslancev v mestno skupščino.

Študentsko gibanje v Evropi preživlja krizo in išče nove poti in rešitve svojih več ali manj radikalno zastavljenih programov. V Franciji je od ogromne revolucionarne mase ostala aktivna maoistična skupina okrog „La cause de poeple“. V Zahodni Nemčiji različne ideološke struje zbirajo moč za ponovno angažiranje. Na Češkem in Poljskem je študentska opozicija brutalno uničena. V Jugoslaviji se kot vedno dogajajo čudne stvari itd. Kaj je ostalo od vizij iz leta 1968?

V Holandiji se dogaja nekaj novega, vznemirljivega. Zdi se mi, da je ta Nova družba skupinska mentalna terapija ljudi, ki nočejo živeti v svetu in za svet tehnološkega nasilja in omejene čutnosti, ki zato ustvarjajo „družbo kot umetniško delo“, kakor bi rekel Marcuse.

ADAM FRANKO

delovni status?

Ko študentje obtožujemo oficialno politiko zaradi hipokrizije, to je zaradi razhajanja med deklariranim in stvarnim, lahko sami zagrešimo enako napako. Vendar to obenem ne pomeni, da se ne moremo rešiti takega nesmotrnega prehitavanja v naših glavah.

Govorimo o delovnem statusu študentov kot o dejanskem stanju, kot o političnem procesu postopnega pridobivanja pozicij za takšen položaj ter nazadnje kot o splošnem cilju razvoja znanosti in univerze.

Predpostavka, da o delovnem statusu študentov prerašča ozko teoretično-politični prostor in da postane ustvarjalna sila, je, da se večina študentov tega zaveda. To je, da se zaveda svojega sedanjega podrejenega in bodočega delovnega položaja. Da vidi in čuti razliko.

Preveč smo sramežljivi in skromni, ko je treba ideje konkretizirati in sprožiti akcijo. Bojimo se spodkopavati ustaljene kategorije, bojimo se boja.

Kar začnimo.

Zakaj so nam potrebni izpiti, ko so izpiti v diametralnem nasprotju s tem, kar deklariramo za delovni položaj študentov? Glavni namen študiranja je zdaj priprava za izpraševanje. To lahko dosežeš v dveh do treh tednih, odvisno od obseženosti programa in narave izpraševalca. Te vrste študiranja pa nikakor ne štejejo za delo, v najboljšem primeru je to samo muka. Vendar sem prepričan, da ima večina študentov ljubljanske univerze odpravo izpitov za nezrelo in nepremišljeno zahtevo. Ne moremo si predstavljati napredno univerzo brez izpitov!

Štipendije bi bilo potrebno prav tako odpraviti oziroma vse štipendije spremeniti v posojila. Damo ti štipendijo, ker si revež, da boš lahko postal nerežež. Damo ti štipendije kot predujem, kot obvezo, da boš potem nam prodal tvoje sposobnosti.

Štipendija je denarna stimulacija za študij. Študiraj in zato dobiš denar, z denarjem pa kupiš, kar potrebuješ. Zakaj ne bi bil naš človek sam kreditno sposoben, kot vsak drug državljani, na svojo mladost, na svojo voljo, na svojo sposobnost — da bi samostojno urejeval svoje življenje, da bi samostojno vodil svojo politiko.

Ko tako navržem svoje dvome in primere, pozivam vse tiste, ki na idejno-teoretičnem ali na upravnem področju govorijo in delujejo o delovnem statusu študentov. Pozivam jih, naj dajo svojim idejnim projekcijam ustrezno vsebino za vsakdajno rabo in ne samo za neko intelektualno-politično elito, kajti če obstoja taka elita jo lahko ukinemo, če vsem damo možnost, da si prilastijo te probleme.

JOŽE KONC

odgovor: che en casa

Vidim čovjeka kako sjedi u pokretnoj stolici. Započinje igru šaha, ali bez naročita užitka. Iznemada prekida igru i kaže: „Dvije figure su mi odavno nestale. Medutim, ja ču to nadoknaditi Thessalom.“ Zatim dodaje: „Život nema vrijednosti.“

ponedeljek

Predstavljam si očeta, ki z okna gleda proti sadovnjaku in kliče lisastega psa. Potem gre noter in bere Razvoj slovenskega narodnostnega vprašanja in preklinja. To si predstavljam v trenutku, ko mi nekdo pove, da piše zunaj na zidu Kurba Nixon. Mislim sem, da ljudje tega o Nixonu ne mislijo, ljudje ljubijo Ameriko in astronave. Potem nekdo reče, da je Nixon kakor drugi žefodec krave in vsi se smejiyo, Gremo k Bachusu, tam sedi M. in začnemo debato o Nixonu.

Mislím, da je to sranje! reče M. in gleda stran v Startu. Nagico so od nekod ponatisnili in ima velike obročke na prséh, reče. Nixon ne bo rešil s tem nobene duše.

torek

Zjutraj razmišljam o nešteti možnostih, kako se je mogoče ubiti. Do you want to buy hash? Sediš na robu ognja, ki pustoši stepo in poslušaj Marjana Kralja. Napišeš poslovilno dopisnico, jo vržeš v ozko režo nabiralnika, popiješ mleko s fosfinom in odideš spat.

V rokah imam neizpodbiten dokaz in zelo sem prizadet zaradi tega. Iz knjižnice so mi poslali opomin za Ernest Hemingway: Komu zvoní.

sreda

Goering požre pilulo ciankalija. Obsojencem na smrt odvzamejo pred eksekucijo vse predmete, s katerimi bi lahko naredili samomor. Vso noč sedijo pri prižgani luči, skozi limco gleda paznik. Usmrtijo jih v zgodnjih jutranjih urah. Nekateri pri tem vpijejo, drugi pa molčijo.

Ritual sobote simbolizira stanje popolne harmonije med človekom in naravo in človekom in človekom. Ko človek ne dela – to je takrat, ko ne sodeluje v procesu spreminjanja narave in družbe – je osvobojen okov narave in okovov časa, čeprav samo za en dan v tednu.

Razmišljam o tisti tišini pomiritve, o tistem skoku v transcendenco. Zagoričnik pravi – to sploh ni bog ampak terjatev – in nekega dne vidimo, kako teče nekdo po ulici v plamenih – zdaj je le še vprašanje Grčije ali Češke, vprašanje zelene smrti ali vprašanje duhovnega samomora – za tem pa stoji vratolomni skok, razrešitev nerazrešljivega vozla, nekaj škorpionov ples v obročju gorečih vžgalic.

četrtak

M. stoji nekaki umazaniji nasproti. Che stoji v stranišču in zamišljeno vleče listke toaletnega papirja, pri tem se smehlja. Bog, pomisli M. utrujeno, kakšno sranje. Škorpionov ples zamenja vse skupaj, muhe se prežro skozi zaprta usta.

Korakoam po ozkem pasu zelmje v močvirju. Mračno je in ne morem videti poti. Popolnoma sem izgubljena in čutim, da mi bo spodrsnilo in se bom utopila, če napravim samo še korak.

petek

Stojimo ob lijaku, ki ga je naredila v asfaltnih tleh bomba. Letalska. Tako sanjam in potem mi povedo, da Nixon odhaja. Neka gledališka skupina z Zahoda igra Arrabala nadpovprečno slabo. Odmaknem prst s sprožilca. M. pa ne odneha. Skozi luknjo v možganih teče redka tekočina. V nedeljo je predviden pogreb. Predračun upošteva tudi slabokrvnost.

marjan pungartnik

miles davis: »bla, bla, revolution!«

Začenjam v temi. Ko ugasnem luči, da bi sanjal. Ko se predam zraku, polnemu valovanja in silnic. Da bi moja tišina popustila pred venomeršnim hrupnim bojem električnih nabojev v planetarnem prostranstvu. Milesova glasba z albuma Bitches Brew prihaja iz teme da bi nadaljevala ta molk.

Glasba, ki jo je studio osvobodil za neznanu, ki ji je znanost ponudila pravljicnost in čudežnost. Glasba, ki je v moji govoranci konzervirana na dveh ploščah in traja, recimo uro in pol, in ki ji to ne pomeni nič. Moj čas seštevavanja. V njenem svetu, drugem svetu, svetu zraven, je globina veseljska in čas parabolichen. Električna glasba električne generacije. Generacije Wighta, jazz Klubov, stereo slušalk. Druge generacije, generacije zraven. Nove moči, novega dioniznega čutenja, nove ekstatičnosti. Nove samote.

V omenjenem, karikiranem, Jacques Tatijevem svetu je Milesova glasba ponoven vzpon k svetlobi. Vzpon v neznanu, Baudelairov skrhaní podvig k nebeškim vratom, kjer duša z lahkoto sliši razgovore cvetja in vseh drugih nemih stvari. In z Baudelaira sorodno matematično točnostjo. Ker Miles živi dilemo: realnosti tehnike je mogoče uiti v imaginacijo umetnosti edino s skrajnim naporom duha, s skrajno askezo.

Neznano pomeni predvsem nenavadno. Zato Miles ne ve, kaj je ta glasba, ki jo je posnel, kaj je? pravi. Ne vem, morda Aličima čudežna dežela. Zato toliko nenavadnih instrumentov in soundov. Bas klarinet s svojim temnim, senčnim klepetom, dva basa, električni klavir s svojo magijo preobloženega zvoka, sopran saksofon z vreščanjem prikazni, dvoje bobnov in afriška tolkala z dilfom nerazumljivih kultov.

Milesova glasba prihaja iz teme da bi razgibala kopice električnih valovanj v vsaki mrvici zraka. Valovanj, ki nas sekajo in ki jih oddajajo naši možgani in jih čutijo Mailerjevi medvedi na Aljaski, ko je v njih uperjena dvocevka in Hemingwayevi biki v areni, ko se nadnje nagne smrtni meč. Na blazini zvoka, valovanju ritma potuje hladna Davisova trobenta po osvobojenih vrtovih, ima improvizacija res proste roke. Miles osvabaja glasbo.

Iz te abstrakcije, te arabeske zvokov, ki samo je in ni več iz nekih instrumentov ali nekih ust, se je umaknila črna polt Milesa? Negrodaviskompleks. Je naključna fotografija prelepega nasmejanega čokoladnoblesčičega se Milesa na ovitku albuma v debelem pogrebnem okvirju?

Ali pa bo to glasba ugledala obraz svetlobe, ki se ji predaja, h kateri se ožarja? Se ne bo preprosto stopila z njeno prevellko močjo in izgubila v nič? Na tem robu se prekine Milesova glasba in troje poslušanje. V tej točki preneha biti novo in začnjenja spreminjati svet.

M. DEKLEVA

FIC-ROBAR-DORIN

čebulna kožica

Nazabaval si se.
Najedel si se.
Spi, demokrat!

Odrešena brodja pokajo po šivih,
adrenalin se topi,
sestríca ti srka sredico,
Skrito med trohlimi listi.
En par tišči skupaj pri kocihah,
drugi se pase v melitičnih glivicah.

Hladna kumara rešuje vene,
da ne kličejo v koprivu DTS.
Nazabaval si se. Spi, demokrat!

Mir te ropa.

(Spet se srečuješ s tistim politično kastriranim
ogom spred šestdesetih, ko ti je neki čudni blesav
beli očka stresel fračo in bombe iz žepov in ti
nasuval v rit.)

Pijanost te ožame,
In poezija te ožame.

Ce sploh kakšno pijanost,
če sploh kakšno pesnjenje,

potlej tisto, ki te grbanči
v svoji mačkasti resnobi,
ki te oborožuje s starimi
v navni nedolžnosti zgubljenimi
bombami. Bombami. Bombami.

In naj trešči.

Dokler te ne obrne na glavo
in imaš nazaj svoj svobodni NE.

Ko ti tiščijo kol
v nežne kamuflažne luknjice,
kjer se stekajo umetno ločene
žilice samsko resničnega bitja.
Najprej pa je treba razčesniti
tole čebulno kožico, ki se drži tvojih jajc.

kathleen

Spominjam se te iz neke druge
jeseni.

Kaj se zgodi potem, ko stvari
odmrejo?

K: Samotne postanejo.

F: Nekaj sijajno diši tod naokoli.

Jabolčna čežana.

Vse drobne nežne lezbijke.

Lisa in Sharona in Kathy.

In misliš

in rožnato na severni Clark St., Chicago.

Ena najlepših si.

Sama sem za vselej.

In je rezno. Tipala sem se črno,

zunanjí notranji rob.

Ne da se ti govoriti. Prav.

Začutila sem se in se opekla.

Zemlja je življenjc. Tu sem.

Lahko bi rekel: črv si, še manj.

Nič več ne spoštujem rahločutnih situacij.

Klobčič življenja, ki ljubi zvijanje

v bližini drugih klobčičev.

Ljubezniv si in krut.

Odhajanje kot umiranje.

Peščeni stožci. Ploščenje. Vstanejo spet.

Gibljejo se naokrog.

Jesenska gniloba.

Dož pada rdeč. Pogled bliže.

Rast puščave. Ne, saj ne.

Oteka v tvoje oči. Oteka ko truplo.

Kaj diši tako fino?

IFSK

(Zagreb, 4.-9. X. 70)

Festival ni samo deset in ena predstava, festival so se slušalke za sinhrono prevajanje na diskusijah, nočni klub, kolektivno hramenje, skupno prevažanje v hotel, ja, napor, lko, malo namišljene potence, nekaj mačka, nič turizma; zamenjavanje naslovov in zadnje slovo. Festival je vzdušje.

Kdor pride s festivala, je utrujen. Kdor je utrujen, gre spat. Ko se zbudi, natipkne: Spomini na festival. Skloni se naprej, zmaje glavo, zdaj pa že vstopi mati s skodelico kave. „Pustite me na miru! ... Ne maram /daj!“

Dve poti si je izbralo studentsko gledališče, kakršno se nam je pokazalo v Zagrebu. Obe stezi se seveda prepletata. Prva steza (kar poimenujmo si jo!): težnja po profesionalizmu, po kar se da bleščeči izvedbi, perfekcioniranji igri in drugih elementih tradicionalnega gledališča, za katero pa se zdi, da morda preveč pušča natančnost ob strani.

Med grupe iz prve usmeritve sodita prav gotovo najbolj obe akademiji, katerih predstavi sta izdelani do zadnje podrobnosti, zagrebska s predstavo Edwarda Bonda OZKA POT H GLOBOKEM SEVERU, praška s Fernanda Arrabala OBSOJENCEVIM KOLESON. Obema skupinama to pomeni zadnjo stopnico pred službo v zaresnem gledališču. Od takšnega gledališča, s katerim bodi tu na tem mestu ta hip končano, gremo k temu, kar gledališče študentov je, preko adaptacij včasih zelo klasičnih del svetovne dramatike.

Tako so Italijani iz Padove pripravili Goethejevega FAUSTA. Vendar so naredili slabo; preveč italijansčine, premalo akcije, res preveč literarno. To se je posrečilo tudi Madžarom: brez ene besede REQUIEM APPASIONATO, po Shelleyu, tudi preveč literarno.

Še tri adaptacije, ki so bile sam vrh festivala: STAUT iz Amsterdama Lorca KR-VAVA SVATBA, Španci BULULU po Calderonu de la Barci „Življenje je sen“, po temi iz Calderona MIT O SIGISMUNDU, kar smo prinesli še v Ljubljano, da bi se mi imeli kaj od IFSK. In Angleži, frajerji iz Bradforda po Johnu Fordu KUBANSKA OBORO-ZENA KRIZA.

Nizozemci so se lotili Lorca, ker so bili prepričani, da se besedilo tiče tako vseh ljudi, da bo lahko vsakdo interpretiral po svojem občutku in po svoji izbiri, skupina šteje dvajset mladih ljudi, od katerih se jih velika večina prej ni nikoli ukvarjala z nastopanjem ali kako drugače kaj dosti z gledališčem. Nizozemci so prepričani, da gledališče ne sme biti rezultat, predstava pa tudi ne generalka pred občinstvom. Ljudje morajo videti, kako nastaja delo. Zato so kaj malo poskušali, samo besedilo so se naučili, gibanje po odru pa je precej svobodno; dve njihovi predstavi se neverjetno razlikujeta. V pogovoru z vodjema tega sicer skupinskega dela so Nizozemci priznali, da sta povezana rudimentarna ostanka tradicionalnega gledališča v relaciji, ki sem jo konstatiral: literarno pisanje in ostanki pretvarjanja kot igre sta povezana zato, ker grupa s to predstavo (kar menda kasneje je) še ni zmožna pokončati igre. Ravno zato je potrebovala nekaj, do česar bo lahko izrazila hinavščino, to je tekst. Povedano je bilo sicer malo drugače, pomenilo pa je isto. Sicer pa bo o Stautu še več napisanega.

Španci smo videli tudi v Ljubljani. Grupa Bululu očitno ne namerava zapustiti gledališče tradicije, marveč jo nadgrajevati; hoče angažirano in literarno, sporočilno gledališče, ki ima ambicijo spraševati zavest in osveščati. Za nas so Španci zanimivi predvsem zaradi nenavadno vizualne predstave, ki nas je vse metafizično prevzela. Saj teksta tako in tako živ gledalec ni razumel.

Angleži so se delali norca iz politike. Preden sem jih videl, sem vedel: Bradford, dokumentarno gledališče; vse sem si zamisljal brezmejno seriozno. Potem pa pridejo in je sam smeh. Angleži so nekakšna esrada, tudi nekateri štosi v komadu so varietejski; to je fino, pa Johnu Fordu so se delali norca. Škoda, da niso mogli tudi oni priti k nam. Žal je bilo tudi njim.

Videli smo še dve gledališki skupini, od katerih je ena odkrito trdila med predstavo in pozneje, da je njihovo dejanje na odru intervencija v politično življenje. To so bili študentje iz Parme, predstava VELIKI STRAH pa je nekakšno zares dokumentarno gledališče, ki opozarja na možnosti, ki jih nudi sedanjí položaj fašizma v Italiji. Pravijo, da je položaj podoben tistemu pred petdesetimi leti. Poljaki se s kolektivnim delov UVOD V zelo prijetno zadržavajo z birokracijo in se pretepajo z rdečimi cunjami, da mi je kar stisnilo sovjetsko srce.

Še Francozi imajo neko kolektivno delo. Skupaj so napisali tekst, skupaj so ga postavili. Vendar vse skupaj ni bilo nič. Mogoče bi bili v Franciji lahko gledališče za otroke? Kiks.

Ne bi bilo treba povabiti Francozov (SANE OSAMLJENEGA ZMAJA)? Nemcev (Weiss, MUKE GOSPODA MOCKINPOTTA), italijanskega FAUSTA. Vsaj to dvojje je kiks.

Vendar pa pravim, da festival ni slab. Drugo leto bosta menda vsejugoslovanski in mednarodni festival en sam. Ja, raje nekaj predstav še od tu, če na tujem res ni bistveno boljnih. Seveda pa mislim tu le na dve tri predstave, ki so bile dejansko kiks. Nekaj stvari je bilo pač sijajnih.

Festival pa je bil malo trapasto organiziran. Predstave v Trnovem, spanje v Mednem in Radevljici, papica na Žalah, dve predstavi v Študentskem naselju – to bi bila ljubljanska prepesnitev organizacije. Stvari pa so klapale, navsezadnje samo časa smo izgubili preveč.

V klubu je bila pijača draga, organizator ni poskrbel za dovolj poliglotočno ženskad in tako je bil samo seks in nič romantičnih izpovedi, ki jih imajo gledališniki radi.

Ni se govorilo o drogah in samomorih, najlepših dojkic festivala niso izbrali, ker so se kazale samo privatno. Drugače pa fin festival. Saj sem rekel, samo ko bi ne bil ves čas zastavljali vprašanja: Zakaj si došel sam, zakaj ni došla Pupilija. Tako pa sem se grenko plakal v srcu, spominjajoč se doma. Končan je festival, festa se nadaljuje.

MILAN JESIH

der serbische ritter

Ta krevljast, rdeč in obrunkast požiralec klobas, z zelenim ovratnikom, s široko ritjo sredi avstrijskih gat, ki mu sledi baba v številnih predpsanih je tudi branilec južne meje. Postavi se v vrsto in gre s pivovarniškim korakom narodu v slovo, nemški trobojnici v čast v sobotno jutro, v koroško sonce rumeno rdeče in belo. Prerok nemškega ponosa z navzgor obrnjenimi brki. Tako se je šel branit srbskega militarista s pravičnim srdom v srcu. Grozen je bil srbski jezdec s sabjo v nevarni čeljusti, ljut je bil boj za narod, in Bog je pokazal, da je bil pravičen. Kakšen napis boš imel na grobu brat v Kristusu nemški ali slovenski?

To je 10. oktobra 1970, ko delijo preste zastonj. Če so zaradi manjšega števila let izkušnje knjige, ki jih prebereš, potem se zdi, da je ta sprevid zmagovite zgodovine zelo podoben tistim sprevodom in zborovanjem, ki so bili v nacizmu. Taka je bela in rdeča frau z velikimi kolobarji šminke na oteklih licih, ki zanosno maha množici ploskajočih z robcem. Taki so v palčke oblečeni drvarji in oglarji, taka je godba na pihala tramvajskih prodajalcev kart. Tu pa so še mesarji, ki vozijo stegna NEMŠKIH krav, vajenci, ki mešajo kotel semfa, NEMŠKI peki, ki žonglirajo z zemljami, kovači, ki podkujejo lesenega NEMŠKEGA pferda, kamen, na katerem piše: do sem in nikoli naprej je prijezdil srbski jezdec. In to piše v gotici, zehr chson. In zdaj nemška skavtska mladina z bajoneti. In nazadnje so tu težko pričakovane zelene vrste nemških vojakov, ki korakajo po celovškem opoldnevu. Zdaj je konec.

V srcih se naseli pesem in moč. Narod, kaj je to. Ali je to narod? Ta gnus in ta žalost. Biti Slovenec pomeni biti prisiljen biti Slovenec. Zakaj biti Slovenec? Ali ni dovolj samo biti?

G. S. Jones

pomen študentskega revolta

Veliko študentov se usposablja za znanstveno delo v industriji in tehnologiji. Njihovo delo takoj poveča družbeno bogastvo in daje presežek vrednosti; je produktivno v klasičnem smislu. Vendar, vzporedno s temi tradicionalnimi inženirji potrebuje monopolni kapitalizem novo elito družbenih inženirjev. Pojavila se je velika masa tržnih raziskovalcev, planerjev, specialistov za zabavo, modnih kreatorjev in reklamnih publicistov. To so tehniški **POTROŠNIH DOBRIN**, ki predstavljajo nepogrešljivo dopolnilo tehnikom **PRODUKCIJE**. Osnovno protislovje v kapitalizmu ostane razpolaganje s presežkom vrednosti, ki jih iztisne iz delavca. Nova srednja elita posrednikov, desingerjev, in reklamnih agentov predstavlja tisto delovanje, ki zagotovi, da zavzame potrošnja razsežnosti, ki so potrebne za sistem. Njihova naloga je, da zagotovi poslušnost in konformizem mas v supermarketu, doma, kakor tudi na delovnem mestu. V tretjo kategorijo intelektualne delovne sile spadajo tehniki za „**KONSENZ**“. Odlojučna veja novih socialnih inženirjev – novinarjev, založnikov, ljudi pri televiziji in filmu, osebnih menažerjev ipd. – ni zaposlena striktno z ekonomskimi nalogami, pač pa s politično in kulturno indoktrinacijo ljudi na podlagi vrednot kapitalističnega „konsenza“. Narasčajoč izobrazbeni nivo delavskega razreda in narasčajoča in surova nesmiselnost ekonomskega sistema (njegovo enormno zapravljanje virov in njegova imperialistična patologija) tvorita trdno in bizantinsko mrežo mistifikacije in manipulacije z bistvenimi pogoji sodobnega kapitalizma. Mnogo študentov se bo znašlo v teh zadušujočih karierah z demoralizujočo zavestjo, ki jih spremlja. Končno je univerza sama kritični mehanizem v ohranitvi kapitalističnih odnosov proizvodnje, ker je pri nastajanju in prenosu akademske kulture skrajno konformistična in konservativna in deluje kot najvišji in najbolj sofisticirani potrjevalec socialnega **STATUSA QUO-JA**. Ni slučaj, da so univerzitetni profesorji v ZDA od Kennedyjeve administracije naprej **MASOVNO** voljeni med spremljevalce politikov. Kljub temu predstavljajo najvišji vrh goljufije.

Torej je nepravilno poudariti vlogo visoke izobrazbe v okviru produktivnih sil, ne da bi prav tako poudarili njegove vloge v okviru odnosov produkcije v kapitalistični družbi. To je ta dvojna vloga, ki je združena povzročila veliko rast študentov v vsem zapadnem svetu. Dežela, kjer je to najbolj očitno, so ZDA, s štirimi milijoni študentov, ki tvorijo 30 % prebivalstva njihove starostne skupine. Končna destinacija teh študentov se zelo razlikuje, kot smo videli, ampak med študijem so vsepovsod izpostavljeni istim procesom pobedenja, ki je povzročil splošen okvir upora na univerzah in collegih.

Ti študentje se formalno usposablajo za ustvarjalno in kritično inteligenco: njihovi bodoči poklici pogostokrat zahtevajo specializirano in dognano ustno ali pojmovno podajanje. Istočasno pa univerze in collegi, kjer študirajo, otopelo nalagajo konformistične povzete in sistematično odbrana področja znanja. Ti vajenci za intelektualne delavce so tako razcepljeni v večnih protislovjih: biti morajo budni in inteligentni v svoji ozko določeni disciplini, izven tega pa otrpli in nedelavni. Ne smejo usmeriti razuma, ki so si ga prizadevali razviti: ne v inštitucijah, kjer so študirali, ali v družbi, iz katere so izšli. Andre Gorz je spretno definiral njihovo situacijo: „Monopolni kapital si želi določen tip specializiranega tehnologa, v eni in isti osebi, usmerjenega v sožitju med navdušenjem nad poklicem in ravnodušnostjo do njegovega namena, poklicno podjetnostjo in družbeno podrejenostjo, močjo in odgovornostjo nad tehnološkimi vprašanji in neodgovornostjo pri vprašanih gospodarskega in družbenega upravljanja.“

Visoka izobrazba je funkcionalen sistem, določen za pridobitev te nove družbene kategorije: „inteligence“ brez idej. Študentje so njeni vzgojenci, ki so zbrani v ogromne in birokratske institucije, kjer često občutijo z doslej neprimerljivo jakostjo nasprotujoča si vprašanja, ki jim jih zastavlja kapitalistična družba.

Študentje naj bi se sami miselno razvijali, vendar so collegi avtoritativni kompleksi, vodeni preko male kliše profesorjev, birokratov in nestrokovnjakov vzgojiteljev (značilna kolekcija poslovnih mož, politikov v pokojni in vojaških funkcionarjev). Oficialna liberalna ideologija zagovarja stališče, naj si študent pridobi znanje zaradi znanja, čeprav ostra izpitna politika dokaže, da so le

ocene, ki veljajo. Izpit ga bo etikiral s količinsko oceno uspeha v vsrkanju določenega povzetka svojega predmeta. Predpisi tradicionalne humane izobrazbe so bili v tem, da naj visoka izobrazba formira študenta v celostnega človeka. To ni bilo popolnoma zgrešeno. Na univerzi se lahko izoblikuje študentova osebnost, ne le njegova poklicna sposobnost. Za to so študentski bojevnik dokazovali, da študent usposablja sebe, ne pa kak zunanji predmet. Ampak študent v bistvu nima kontrole nad tem procesom: smeri, pravila in rezultate določajo drugi. Zato študentje često občutijo ta zobraževalni sistem kot neposredno odtujitev sami sebe – veliko število življenjskih zlomov je deloma posledica tega. Študentje humanističnih ved se lažje zavejo teh protislovij kot študentje naravoslovnih ved, odkar je prepričan s prevladujočimi dobičarskimi standardi razvidnejši. Znanstvenik in tehnolog se prav tako urita v razvijanju odgovarjajoče intelektualne discipline, vendar se ne soočata z družbenimi zapletmi. Ekspanzija univerz je podvojila in potrojila število študentov v vseh naprednih državah v zadnjih desetih letih. Masovna visoka izobrazba pomeni, da bo manjše število doseglo elitne pozicije, in tako ni več tolažba za potlačene študente. Postati obskuren intelektualec pa ni nobeno zapeljivo pričakovanje.

Kako naj potemtakem označimo študente? Vsaka karakterizacija mora obsegati njihovo poreklo, njihov položaj sam in njihovo družbeno destinacijo. Enostransko insistiranje na enem od teh faktorjev z izključevanjem drugih, ima za posledico nepopolne in spremenljive teorije o študentski zavesti. Kompleksnost socialne destinacije študentov je bila že prikazana. Nekateri bodo tvorili produktivno delovno silo, ki bo dajala presežno vrednost. Drugi bodo postali neproduktivna delovna sila in bodo konzumirali ta presežek vrednosti. Zato je jasno, da je vsaka interpretacija študentov kot vajencev intelektualnega proletariata preveč poenostavljena.

Po drugi strani pa se tisti, ki opravijo s študenti kot majhno buržuazno grupo, osredotočijo skoraj izključno na poreklo študentov. Seveda je res, da prihaja velika večina študentov (75 % v Vel. Britaniji) iz nedelavskih družin. Na ta način pa vsekakor ne moremo oskrbeti izključne definicije študentov kot socialne grupe. Študentov ne moremo istovetiti z drugimi malomeščanskimi sloji – kmeti ali malimi trgovci napr., ker vloga študenta ni poklic v normalnem smislu. Niti ne more biti definiran kot vajenec za bodoči poklic, ker je končno poklic dvomljiv in često nejasen študentu samemu. Velika prehodnost študentovega položaja in negotovost destinacije ne omogoča, da bi ga opredelili, ali po njegovem poreklu ali po njegovi destinaciji. Zato ni čudno, če že površno opazovanje odkrije, da coločna samolastna kultura študentov, njihove potrošniške navade, seksualno obnašanje, politično aktivnost in kulturne vrednote niso to, kar bi lahko pripisali malomeščanstvu, niti proletariatu. Sociološka analiza mora prikazati sistematični pregled porekla, položaja in destinacije študenta. Ti trije momenti se ne dajo zamenjati eden z drugim. Tvorijo kompletno **CELOTO**, v kateri **DOMINIRA** ena struktura, položaj študentov; Sedanjost prevladuje nad preteklostjo ali prihodnostjo. To ima važne strateške posledice za vsako študentsko gibanje. Iz politične perspektive ni niti poreklo, niti destinacija, ampak položaj študentov kar ima absolutno prednost.

Dandanes so v razvitih kapitalističnih deželah, na univerzah in collegih nenehna navzkrižja. Na eni strani imajo te družbe ogromne uporabne potrebe po inteligenci, po drugi strani pa ne morejo tolerirati ostvarjanje kritičnega potenciala te mase. Veliko število aktivnih in kulturno delujočih individualistov se bo povežalo in se neizogibno uprlo družbi, ki je zgrajena na zaviranju in nespetanju. (V socialističnih državah so pokazali intelektualci vztrajno tendenco, da vzamejo socialistično demokracijo resno tam, kjer jo je zadušila politična birokracija). Če se zaposlijo v civilnih službah so razstrošeni po celotni socialni strukturi in se v njej precej asimilirajo, čeprav tudi tedaj manjšina često poskuša postati opozicionalni člen družbe. Obdobje študija je čas v njihovem življenju, ko so združeni in imajo priliko razviti **KOLEKTIVNO** zavest. Seveda privede to do širokega in globokega odpora do zadrževalne družbe, ki podobno vodi kulturno, politično in ekonomsko življenje. Kritično mišljenje, ko je enkrat preraščeno v veliko kolektivnost in ustvari svoj **RAISON D'ETRE**, postane nujno eksplozivno. Študentski revolt je internacionalen produkt te eksplozije. Študentje niso razred, temveč časovno zaposlena skupina: so intelektualni vajenci, ki, kakor hitro se zavedajo kot skupnost težijo k temu, da se razidejo – in s tem neutralizirajo. Ampak v kratkem obdobju svojega študija tvorijo kompaktno grupo, ki je pokazala v mnogih deželah ogromen politični elan.

(Student Power, New Left Review, 1969)

Študentski upor: Neizpodbitno protislovje

Znanstven prikaz internacionalnega upora študentov je potrebno razložiti s specifično **ZVEZO VZROKOV**, ki so ga le-ti združeni povzročili. Za ta fenomen ni ene popolne razlage. Nasprotno: masovni upor študentov je **PAR EXCELLENCE** „predeterminiran“ pojav. Vzrok so tri pglavitne sile. Združene so povzročile sedanjo strukturo študentskih gibanj.

Sociološka rast intelektualne delovne sile

Prvo in bistveno dejstvo je, da je v vseh naprednih industrijskih državah nastala potreba po velikem številu visokokvalificiranih kadrov. V industriji, vladi, prometu in prosveti je vedno večja potreba in zahteva po izobraženem strokovnem kadru. Hiter način razvoja tehnike in znanosti v zadnjih dveh desetletjih je povzročil prvič v zgodovini začetke masovne intelektualne delovne sile.

Ta fenomen so analizirali marksisti predvsem kot kazalo ogromnega porasta produktivnih sil, ki jih je povzročila ekspanzija kapitala. Ernest Mandel je pred kratkim zapisal:

„To, kar študentski upor predstavljajo na veliko širšem socialnem in historičnem prizorišču, je ogromna sprememba produktivnih sil, ki jih je Marks predvidel v svojem **UVODU**: človekove umske sposobnosti postanejo primarne produktivne sile v družbi, ko se ponovno spaja intelektualna delovna sila s produktivno silo.“

Andre Glucksmann je govoril o nemirnih majskih dogodkih v Franciji kot „upor produktivnih sil proti odnosov v produkciji.“ Ta označitev vsebuje pomemben moment resnice, ampak znanstvene analize razvoja intelektualne delovne sile v kapitalizmu višje stopnje morajo biti dialektične. Kajti dejansko predstavlja ta razvoj resnično **RAST PRODUKTIVNIH SIL**, hkrati pa predstavlja **NOV ZAPLET ODNOSOV V PRODUKCIJI** kapitalizma višje stopnje. To je takoj očitno, kakor hitro pretehtamo dejanski socialni položaj študentov.

K POJMU NEGACIJE V DIALEKTIKI

(Nadaljevanje iz prve številke)

Najprej k prvemu pojmu: k pojmu negacije kot ukinitvi, razveljavitvi. Tako za Marxa kot tudi za Hegla je bistveno, da se sile negacije (ki se razbijejo v sistemu razvijajočih se nasprotij in vodijo k novi stopnji razvoja) znotraj tega sistema. Tako je na primer buržoazija v fevdalni družbi, tako je proletarijat kot revolucionarna sila v kapitalizmu: določena negacija v smislu tega položaja nasproti celoti že znotraj celote. Se več. S to negacijo, ki se razvije iz notranjosti sistema, postane gibanje k novi stopnji nujno gibanje k višji stopnji, ker v etablihanem sistemu osvobodi vklenjene proizvodnje sile. Torej je tudi tu v celotni revolucionarni spremembi obstoječe celote še prisoten razvoj nekega že po-sebi-obstoječega bistva, ki v okviru danega ne more postati resničnost. In tako obstoji že tudi v visoko razviti tehnični bazi kapitalistične proizvodnje materialna osnova (podlaga) za razvoj socialistične produktivnosti. Mar ni to ponovno neke vrste oblika napredka objektivnega uma in neka nova oblika reproducirajoče se premoči preteklega, v tehničnem aparatu popredmetnega dela nad živim delom?

Nasproti pravkar omenjeni konceptiji dialektike postavljam proti-vprašanje: Ali se lahko sile negacije znotraj antagonističnega sistema razvijejo po zgodovinski nujnosti na ta napreden, osvobodilni način? Ali je potem potrebno, da so razredi in razredni boji upeljani v neko takšno pozitivno dinamiko? Problem se tiče zgodovinskega materializma kot celote v njegovem razmerju do idealistične dialektike. Namreč: Ali dialektični materializem ne reducira svoje lastne materialne baze, s tem ko ne določa dovolj globoko učinek in delovanje družbenih institucij na bit in zavest ljudi, s tem ko zmanjšuje vlogo sile (nasilja, oblas), tako brutalne sile kot nasilja dejstev (na primer naraščajoče produktivnosti dela in naraščajočega življenjskega nivoja), s tem ko podcenjuje vlogo na (z) silo združene znanosti in tehnike v oblikovanju in določevanju potreb ter zadovoljitev? To pomeni: Mar marksistični materializem ne podcenjuje sile integracije in kohezije, ki delujejo na pozni stopnji kapitalizma?

Za kar tu gre, niso duhovne, ideološke sile, ampak družbene sile, ki so dovolj močne in dovolj materialne, da nevtralizirajo nasprotja za neko celotno obdobje, da suspendirajo ali celo spremenijo negativne, rušilne sile v pozitivne, da spremenijo tiste negativne sile, ki reproducirajo obstoječe, namesto da bi ga zaničale, razrušile. Rezultat te hipoteze je: vprašljivost pojma negacije, ki se razvija kot osvoboditev v notranjosti dane,

obstoječe celote. S tem pa tudi vprašljivost materialističnega pojma uma v zgodovini. In od tod tudi potreba, da pojem prakse razrešimo spon in vezi, ki jo vežejo na to shemo in da ponovno združimo notranje (znotraj) z zunanjim (zunaj), na kar je v zgodovini nepoteno in usmerjeno.

S tem, namerno nedialektično formuliranim nasprotjem med znotraj in zunaj, prihajam do drugega pojma, o katerem želim na kratko diskutirati: do pojma celote. Vprašanje, ki smo jih tukaj sprožili, se dotikajo realne možnosti, da lahko v zgodovinski dinamiki od zunaj negiramo in razveljavljamo obstoječo antagonistično celoto in da na ta način dosežemo sledečo zgodovinsko stopnjo. Mislim, da je pojem zunanega (pojem zunaj), katerega želim na kratko razložiti, našel svoje mesto tudi v Heglovi filozofiji in posebej v Filozofiji prava. Mislim na odnos med meščansko družbo in državo. Kljub vsem zelo spretno izdelanim dealektičnim prehodom, ki državo od znotraj povezujejo z meščansko družbo, je vendar odločilno, da Hegel od zunaj vsiljuje državo meščanski družbi. V svoji argumentaciji daje za to dober vzrok, kajti samo moč, ki stoji zunaj celotnega interesnega sistema, zunaj „sistema potreb“ meščanske družbe, lahko v tej brezupno antagonistični družbi zastopa tisto obče, splošno. Ta občost, splošnost ostaja v tem smislu zunaj sistema meščanske družbe. Če torej za takšno zunanost (za zunaj) obstoji zgodovinski prostor, potem mora biti vsaka določena družbena celota tudi del večje totalitete, znotraj katere je lahko določena od zunaj. Ta večja totaliteta pa mora biti tudi sama konkretna, zgodovinska. Za Marxa je nacionalni kapitalizem takšen del celote (delna celota, nem. Teilganz) globalnega kapitalizma. Toda tudi tu, mislim, že obstoji razlika med notranjim, med znotraj in zunanjim: zunaj, posebno v pojmu imperializma: Medimperialistični konflikti se kažejo kot zunajna moč uničevanja in rušenja nasproti notranji revolucionarni akciji proletariata, ki predstavlja odločilno silo.

Kako je torej z odnosom med delno celoto in totaliteto? Danes obstoji globalni sistem kapitalizma, ki je bil za Marxa še totaliteta, prisoten kot delna celota v svetovnem istemu koeksistencem med kapitalizmom in socializmom, in znotraj te totalitete imamo pojav vsrkavanja (zapiranja in onemogočanja) revolucionarnega potenciala v samem poznem kapitalizmu. Kot posledica tega vsrkavanja nastopa danes negacija proti negativnosti, kot geografsko in družbeno bolj razločena in samostojnejša celota. Notranje protislovje se razvija in transformira v tem globalnem nasprotju. Mislim, da stoji dialek-

tika danes pred nalogo, da teoretsko razišče nastalo – bistveno novo situacijo, ne pa da jo preprosto zapre v dane, tradicionalne pojme. S tem v zvezi le nekaj opomb: Zaunajost, o kateri sem govoril, ne smemo razumeti mehanično v smislu nečesa prostorskega, ampak kot kvalitativno diferenco, ki prerašča in presega (premaguje) nasprotja, v notranjosti antagonistične delne celote, na primer nasprotje kapitala in dela, ki je ne moremo zreducirati na ta nasprotja. To pomeni, da zunanost razumemo v smislu družbenih sil, kot tisto zunanost, ki reprezentira potrebe in cilje, zatrtje (zbrisane, zadušene) v obstoječi antagonistični celoti, cilje-in-potrebe, ki se v tej celoti ne morejo razviti. Kvalitativna diferenca nove stopnje nove družbe naj bi potem ne bila samo v zadovoljitvi vitalnih in duhovnih potreb, ampak toliko bolj v nastanjanju in izpolnitvi novih v antagonistični družbi zadušene potreb. Takšne nove potrebe ni našel svoj izraz v radikalno spremenjenih odnosih med ljudmi in v radikalno drugačnem socialnem in prirodnem okolju: solidarnost na mesto konkurenčnega boja, čutnost na mesto represije, izginjanje (iz-ginotje) brutalnosti, vulgarnosti in njune govornice, mir kot trajno stanje.

Pri tem ne govorimo o vrednotah in ciljih, ampak o potrebah. Kajti dokler cilji in vrednote ne postanejo realne potrebe, tako dolgo se ne more razviti kvalitativna diferenca med staro in novo družbo. Vendar lahko ta humanizem postane konkretna družbena sila le potem, ko ga nosijo že obstoječe nove socialne in politične moči, ki so se uprle in se upirajo stari, represivni celoti.

Tako, kot se antagonistična družba zapira v velikansko represivno totaliteto, se spreminja tudi družbeno mesto negacije. Moč negativnega nastaja zunaj represivne totalitete iz sil in gibanj, ki jih agresivna in represivna produktivnost t.im. „družbe v izobilju“ še ni dosegla, oziroma, ki so se že osvobodili tega razvoja in imajo zato zgodovinsko možnost, da grejo po bistveno drugačni poti industrializacije in modernizacije, po humani poti napredka. In tej možnosti ustreza sila negacije znotraj „družbe v izobilju“, ki se temu sistemu upira kot celoti. Kot vemo, danes moč negacije in koncentrirana (zbrana, osredotočena) v nobenem razredu. Danes predstavlja še kaptično, anarhično opozicijo. To je šibka, neorganizirana opozicija, za katero pa vendar mislim, verjamem in verujem, da temelji na osnovnih, gonilnih močeh in na ciljih, ki so v nespravljivem nasprotju (protislovju) z dano, obstoječo celoto.

Iz nemščine prevedla:
SONJA in ANDREJ MEDVED

Prevaran, prevaran, okoli prinešen. Smradu, vetrov in grozot, ki jih je najavljal prvi ZOOM še ni. Precej stvari se je spremenilo. Na nebu deželice, ki jo ljubim iz vsega svojega mladeniškega srca, prevladujejo čudoviti beli oblaki. Vsak med njimi se drugače piše. Takole: Razigranost, Pogum, Osveščanje, Vztrajnost.

Razigranost je dolga procesija v koroškem mestu Klagenfurt (Cviligrad), kjer so v gotici slavili – pred petdesetimi leti premagano nevarnost (der Serbische Ritter imenovano). Stilno neoporečno, pokončno in trdno. Vozov je bilo okrog osemnajst tisoč in na njih prav toliko živih slik. Samo ena zamera! Ždi se, da je bilo to razmetavanje denarja. Vse je bilo enkratno povedano na enem samem vozu. Star tramvaj je to bil, na njem pa je stal zapit žandar, ki je piskal, debela baba je mahala s prešvicanim robcem, mladi fičfirčič s panama slamnikom pa je kadil viržinko in ječno pokašljeval. Venderbar, gema vajter.

Ko odstraniš ščitni ovitek, se pred teboj pojavi vinsko rdeča knjiga. In to po pravici! Zakaj čistega vina ni nikoli preveč! In pogum tudi, boš rekel negodnik bledolični. Res je! Tovariši, tovariši Vidmar imajo pogum,

ker sicer odkod jim korajža izdati Slovenske razprave. Na 338 straneh je zbranega toliko poguma (znanstvenega in človeškega), ki te prisili, da misliš in misliš in premišljuješ, kje le jemljejo pogum, da izdajajo take knjige.

V tem trenutku bi vas rad objel in nagoovoril, da bi si skupaj vzeli popoldne ali dva časa in opravili neko manjše delo. Zasuti je treba tunel pod Gradom, kajti raven ni, in to je tisto. Ne vidim, kaj ima za bregom! In taki tuneli, pri katerih ne vem, kaj me čaka za ovinkom, mi niso pri srcu. Tunel je revež, ta ne more napisati pesmi, skladbe, da bi pokazal, da je iskren.

Zlati časi, so se za trenutek vrnili v torek 13. oktobra je v poznih večernih urah. Osveščanje je za trenutek med nami zabivalo. BULULU je s telesnimi zmogljivostmi rojenih cirkusantov in z živo vero v osveščanje, ki je priprava akcije, so zaigrali neko zelo znano igro. Po zmagi revolucije v Franciji Španiji bo tam gledališki raj, če že v pripravah na akcijo tako igrajo take komade, jim po uresničitvi ciljev preostane le še eno. Molk. Naprej je nemogoče.

Komunist (2. oktobra 1970) je nastopil svojo pot kot tudi literarno teoretsko glasilo. (Svetujemo prepotrebno posvetovanje s Tribuno.) Risto Trifkovič svetuje v svojih kuharskih nasvetih, kako se dela dober roman: „Najprej zgodba, akcija, potem pa še kakšna

možna resnica o svetu.“ Sedaj pa imaš! In če se ti posreči odkriti, kdo je tisti Žid iz Kovača lažnega denarja, boš moral priznati, da tako močna košta le ni za vsakogar, pa čeprav jo svetujejo pri Komunistu.

Še to! Enkrat v prihodnjih dneh sklicujem zbor samoupravljavcev ljubljanskih kinematografov. To so vsi tisti, ki hodijo v ljubljanske kinematografe. V tej najdemokracijeje izbranih (seveda po kupni moči) zborih bomo (seveda) odstavili samozvano vodstvo našega kinematografskega podjetja. Tako se pa več ne gremo.

Ko bo pobožnega romanja k Dr. Živagu konec in bo v Unionu nova klima, bo nastopil The Graduate (Diplomant, Maturant). Režiral je Mike Nickols, ampak vse je Dustin Hoffman – neponovljiv, izreden, podnevni kavboj. Slovenijo bo zajela manija Dustina Hoffmana, mladoletnice, mladoletnice. Pa še izredna glasba – sound of silence Simon & Garfunkel a, romajmo torek k Diplomantu!

Kaj bo, kaj bo? Ljudje so predrzni, vreme se kisa, stare resnice razprodajajo, zima trka na duri, gneča v gostilnah je vse hujša, promiskuiteta raste in pada, raste in pada.

CHICAGO TRIAL (1968, 1969, 1970) OF SEVEN!

Vsi obsojeni na pet let in 5.000 dolarjev globe.

Sodnik J. Hoffman.

J. Rubin, A. Hoffman, T. Hayden, D. Delinger, R. Davis.

Bi povedali svoje ime!

Ime mi je Abbie. Sem zvok Amerike.

Vaše državljanstvo?

Woodstock Nation.

Kakšna je ta država?

Država v duhu! To je ljudstvo alieniranih mladih ljudi, ki ga nosimo v sebi, kot so Siouxi nosili v sebi svoje ljudstvo!

TRIBUNA

FREAKING OUT!

m.dekleva

blues o uničenju amerike ★★★★★

(ob Albertu Kingu)

Otožen kot je črna duša v meni
otožen kot je črna duša v meni
nič v zraku in nič za stonadstropji
Ginsberga nosi storklja nad Brooklynom:
uničimo kavbojsko moč,
da nam spomini ostanejo.

Predlagam tri nekrvoične faze,
predlagam le tri nekrvoične faze.
Najprej s preprosto epruveto virusov
pobijmo večino Američanov.
Epidemija se širi hitro kot mamila,
ni vzroka za negodovanje.

Naj v karanteni ostane le dvajset milijonov,
naj v karanteni ostane le dvajset milijonov
najbolj seksibelih Američanov.
Nanje spustimo vse črne in naj se
noč zvezdna dvajsetkrat prelevi
ob zvokih Hendrixove glasbe.

In kdor je usojen in ne umre
in kdor je usojen in ne umre
naj v največjem Hollywoodskem studiu
dvajset dni nenehno poslušaj
krik moje kitare.
Ni vzroka za negodovanje.

NASLEDNJIC:
ROMANCA O UNIČENJU RUSIJE

POZOR! POSEBNO OBVESTILO! KLIC V SILI! SEDEM PERVERZNIH PALČKOV IŠČE SNEGULJČICO. KANDIDATKE NAJ SE JAVIJO NA UREDNIŠTVU TRIBUNE, NE BO JIM ŽAL!